

Orkest van de XVIIIe Eeuw

muzikale leiding: Frans Brüggen

Johann Sebastian Bach *Koraal uit Cantate 107*

Samuel Scheidt *Pavane*

Jean Philippe Rameau *Contredance uit Les Boréades*

Carl Philipp Emanuel Bach *Finale uit Symfonie Wq 182 nr. 2*

Christoph Willibald von Gluck *Chaconne uit suite Don Juan*

Joseph Haydn *Tweede deel uit de Militaire Symfonie*

Wolfgang Amadeus Mozart *Adagio uit Gran Partita*

Ludwig van Beethoven *Ouverture Egmont*

Gioacchino Rossini *Ouverture L'Italiana in Algeri*

Franz Schubert *Rosamunde*

Felix Mendelssohn-Bartholdy *Finale uit de Italiaanse Symfonie*

Johann Sebastian Bach *Koraal uit Cantate 107*

presentatie: Jacques Holtman en Sieuwert Verster

30 juni 1991, aanvang 14.15 uur

Beurs van Berlage, Amsterdam

Wang Zaal

Het concert is om ca. 15.20 uur afgelopen. Er is geen pauze.

Het is verboden tijdens de uitvoering te fotograferen.

Er wordt wel gezegd dat er geen land ter wereld is waar zo veel muziek live te horen is en waar zo veel mensen instrumenten bespelen als in Nederland. Maar hoe zit het als je jong bent en je wilt naar een concert? Popconcerten te over, maar een uitvoering van klassieke muziek speciaal voor jou?

Als een componist een muziekstuk schrijft, denkt hij daarbij natuurlijk niet aan de leeftijd van zijn publiek. Op een enkele uitzondering na. Prokofjev zette bijvoorbeeld speciaal voor kinderen het sprookje *Peter en de wolf* op muziek. Dat stuk wordt dan ook stevast gespeeld op leerzame jeugdconcerten voor scholieren. Er is altijd wel iemand die met opgeheven vinger uitlegt: 'Hoor, de vogels!' 'Luister, daar komt het thema van Peter weer!' Maar verder zie je in een concertzaal maar weinig jonge mensen. Daar wil het Orkest van de XVIIIe Eeuw voor één keer verandering in brengen. Dit beroemde orkest, opgericht door Frans Brüggen, bestaat tien jaar. Dat willen ze vieren op een bijzondere manier. Niet door een concert te geven voor hun vaste groep enthousiaste muzikliefhebbers. Niet door een voorstelling te organiseren voor de sponsors. Nee, dachten ze, dit

moet een feest worden voor een nieuw publiek, voor jonge mensen.

Het Orkest van de XVIIIe Eeuw speelt muziek vanaf de vroege barok tot Beethoven. Uitsluitend meesterwerken, dus geen jeugdwerkjes van Mozart. Op instrumenten die uit die tijd stammen, of op kopieën daarvan. Bij een 'modern' orkest moeten de geluiden zich mengen. In de tijd van Bach moest je alle instrumenten kunnen horen als aparte stemmen. Het orkest van Frans Brüggen speelt alsof het uit de achttiende eeuw komt. En dat geeft een bijzonder resultaat. Alsof de dirigent gisteren nog bij de componist op bezoek is geweest.

Tweederde van de vijftig enthousiaste musici is afkomstig uit het buitenland. Drie keer per jaar komen ze drie weken bij elkaar in Amsterdam. In die tijd repeteren ze eerst keihard, daarna gaan ze op tournee, de hele wereld door. Na afloop keert iedereen weer terug naar zijn gewone werk. De directeur omschreef dat eens met de geheimzinnige woorden: 'Het orkest bestaat – en het bestaat ook niet.' Het ensemble kreeg wonderlijke complimenten.

Van de schrijver Maarten 't Hart bijvoorbeeld, die een groot muziekliefhebber is. Orkesten in de achttiende eeuw waren meestal een vreemd samengeraapt zootje, schreef hij. Vooral de blazers konden er maar weinig van. Maar de musici van Frans Brüggen zijn virtuozen. Blazers en strijkers die zo goed kunnen spelen als misschien alleen de allerbesten uit de achttiende eeuw dat konden. En daarom, vindt hij, heeft het orkest eigenlijk een verkeerde naam. 'Het is een schitterend 20ste-eeuws orkest, dat iets imiteert wat nooit heeft bestaan.'

Daar moet je toch behoorlijk nieuwsgierig van worden. Wat moet je je daar allemaal bij voorstellen?

Dat kom je te weten door ernaar te luisteren. Voor dit feestconcert staan tien kleine juweeltjes van grote componisten op het programma, waarvan alle leden van het orkest veel houden. Het zijn de toegiften van de afgelopen tien jaar. Er zitten vrolijke muziekstukken bij, maar ook droevige. Naar het slot toe wordt het steeds uitbundiger. En bij de laatste drie, van Rossini, Schubert en Mendelssohn, klim je bijna op je stoel van enthousiasme.

Martje Breedts Bruyn

colofon

Dit programmablad is een uitgave van het Holland Festival.
Telefoon: 020 (*3120) 627 65 66, telex: 11218 hfaub, telefax: 020 (*3120) 620 34 59. Adres: Kleine-Gartmanplantsoen 21, 1017 RP Amsterdam.

Het Orkest van de XVIIIe Eeuw wordt financieel gesteund door TRN Groep en het Ministerie van WVC.

sponsors

PTT Telecom (hoofdsponsor)
NV SDU v/h Staatsdrukkerij/Uitgeverij
Credit Lyonnais Bank Nederland NV
De Volkskrant
Fiat Auto Nederland BV
Dommelsche Bierbrouwerij BV
Iberia
De Bussy Ellerman Harms BV
KLM
Kodak Nederland BV

subsidiënten

Ministerie van WVC
Ministerie van Economische Zaken
Gemeente Amsterdam
Ministerio de Cultura, Madrid
Centro para la difusión de la música contemporánea
Association Française d'Action Artistique
Nationale Commissie Voorlichting en Bewustwording
Ontwikkelingssamenwerking (NCO)



HOOFDSPONSOR

TRN Groep



de Volkskrant

Bach,
Scheidt,
Rameau,
Gluck,
Haydn,

Mozart,
Beethoven,
Rossini,
Schubert,
Mendelssohn,